

Laatua lakeuksien lapsille ja nuorille! – toimenpideoasio: Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Päätavoite I: Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi lisääntyy						
	Alatavoite	Toimenpide	Mittari/Toteutuminen	Aika-taulu	Toimija/ toteuttaja(t)	Seuranta, arviointi, ohjaus
1.	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin mahdollistaminen ja tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäistetään maakunnan päihdepalveluja lapsille ja nuorille • Mahdollistetaan matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut lapsille ja nuorille • Varmistetaan lasten ja nuorten elintapaohjauksen saataavuus • Yhtenäistetään suunterveydenhuollon toimintamalleja • Mahdollistetaan lasten ja nuorten pääsy kulttuuripalveluihin taloudellisesta tai sosiaalisesta asemasta riippumatta (esim. Kaikukortti, palveluseteli tmv.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lasten ja nuorten päihdepalveluita tarjoavien alueiden määrän kasvu • Matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden lisääntyminen ja asiakasmäärät • Kouluterveyskyselyt • Erikoissairaanhoidon kävijämäärät ja konsultaatiot • Elintapaohjauksen kokonaisvaltaisuus, seurattavissa kouluterveyskyselyistä • Suunterveydenhuolto, seurattavissa kouluterveyskyselyistä • Kaikukortin ja palvelusetelien käyttäjämäärät (liikunta, kulttuuripalvelut) 	2022–2025	<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela)</p>	Kerran valtuustokaudessa suunnitelman arviointi ja päivittäminen
2.	Huoltajuutta ja vanhemmuutta tuetaan riittävästi	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäistetään kasvatus- ja perheneuvolatoimintaa • Yhtenäiset toimintamallit KAPENE:ssa Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä • Mahdollistetaan matalan kynnyksen kohtaamis- ja vertaistukipaikkoja • Yhtenäistetään ja mahdollistetaan eropalveluiden saataavuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäiset toimintamallit KAPENE:ssa Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä • Mahdollistetaan matalan kynnyksen kohtaamis- ja vertaistukipaikkoja • Yhtenäistetään ja mahdollistetaan eropalveluiden saataavuus • Tarjotaan palveluita haasteellisessa asemassa oleville 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela)</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> Tarjotaan palveluita haasteellisessa asemassa oleville 	<ul style="list-style-type: none"> Perhekeskustoiminnan yhteydessä olevat kohtaamispaikat Matalan kynnyksen eropalveluita saatavilla (esim. parisuhdepalvelut) Palveluohjauksen toimivuus ja asiakaskokemukset 		<p>seurakunnat, Kela)</p> <p>Tekninen toimi</p>	
3.	<p>Palvelut ovat oikea-aikaiset, oikein kohdennetut ja yhdenvertaiset</p>	<ul style="list-style-type: none"> Yhtenäinen perhekeskustoimintamalli on alueella käytössä Otetaan käyttöön sähköisiä palveluita, ml. sähköinen perhekeskus Vahvistetaan erikoissairaanhoidon tukea perustasolle (esim. konsultaatiot) Yhtenäistetään ja juurrutetaan alueelle yhtenäinen opiskeluhoitomalli Yhdenmukaistetaan lastensuojelupalvelut alueella Varmistetaan taiteen perusopetuksen saatavuus kunnissa (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> Perhekeskukset toimivat yhtenäisen mallin mukaisesti Perhekeskuksissa yhtenäinen asiakas- ja palveluohjaus Erikoissairaanhoidon lähetemäärät Maakunnallinen opiskeluhoitomalli on käytössä Lapset, nuoret ja lapsiperheet ovat tietoisia palveluista (brändäys/mainostaminen) Asiakasmitoituksen toteutuminen lastensuojelussa Lastensuojelun asiakkaiden määrä Taiteen perusopetusta järjestävät kunnat/opintotarjonta (EP-liitto) sekä opiskelijamäärät 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, seurakunnat, Kela)</p>	
4.	<p>Lapsilla, nuorilla ja lapsiperheillä on turvallinen elinympäristö</p>	<ul style="list-style-type: none"> Laajennetaan MARAK-toimintamallin käyttöä alueella Laajennetaan Ankkuri-toimintaa alueella Käytössä alueella on lapsivaikutusten arviointi 	<ul style="list-style-type: none"> Ankkuri-toimintaa käyttävien kuntien määrä (Esim. konsultointien määrä) MARAK-toiminnan käyttö - Lapsivaikutusten arviointia käyttävien kuntien määrä Kiusaamista ja syrjimistä ehkäisevien toimintamallien käyttö 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto.</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> Ehkäistään kiusaamista aktiivisesti arjessa käytössä olevia toimintamalleja levittämällä 			<p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela, poliisi)</p>	
--	--	--	--	--	--	--

Päätavoite II: Osallisuus vahvistuu

	Alatavoite	Toimenpide	Mittari/Toteutuminen	Aika-taulu	Toimija/Toteuttajat(t)	Seuranta, arviointi, ohjaus
1.	Osallisuus on organisoitua ja johdettua	<ul style="list-style-type: none"> Luodaan osallisuussuunnitelma ja sen toteutumista seurataan Nimetään henkilö osallisuuden organisointiin ja johtamiseen Mahdollistetaan nuorisovaltuustojen toiminta Mahdollistetaan maakunnallisen nuorisovaltuuston toiminta Toteutetaan perusopetuksen opetussuunnitelmassa yrittäjämäinen toimintatapa 	<ul style="list-style-type: none"> Osallisuussuunnitelma on olemassa ja vastuuhenkilö nimetty Osallisuussuunnitelman toteutumista seurataan Toimivat nuorisovaltuustot kunnissa Maakunnallinen nuorisovaltuusto toiminnassa Yrittäjämäinen toimintatapa: Lukuvuosittainen arviointi 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela, nuoret) -kunnat</p>	
2.	Lapsia ja nuoria kuullaan sekä arvostetaan	<ul style="list-style-type: none"> Käytetään lapsivaikutusten arviointia alueella Mahdollistetaan lapsiparlamentit kunnissa Kuullaan aktiivisesti nuorisovaltuutettuja ja muita nuoria Mahdollistetaan perhekeskusten asiakasraatien toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> Aktiivisesti lapsivaikutusten arviointia käyttävien kuntien määrä Lapsiparlamenttien määrä alueella Nuorisovaltuuston puhe- ja läsnäolo-oikeuden toteutuminen lautakunnissa (Nuva ry vastuullinen nuorisovaltuusto sertifikaatti) Asiakasraatien lukumäärä (lasten ja nuorten palvelut) 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollistetaan osallisuuteen tarkoituksenmukaisia tiloja, kanavia ja keinoja • Huomioidaan lasten ja nuorten mielipiteet heitä koskeissa asioissa • Huomioidaan kulttuurihyvinvointi nuorivaltuustoissa ja Lasten parlamentissa (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Käytössä olevat osallisuutta tukevat tilat, keinot ja kanavat (mielipiteen kartoittaminen) • Lapsille ja nuorille suunnatut tiedotuskanavat • Lapset ja nuoret mukana kokonaisvaltaisesti kehittämisessä (tilat, palvelut, kulttuuripalvelut) 		(esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela, nuoret ja lapset)	
3.	Osallisuus on esteetöntä	<ul style="list-style-type: none"> • Huomioidaan palveluissa esteettömyys (esim. digitaaliset palvelut) • Käytetään ja mahdollistetaan myös matalan asiakasohjauksen keinoja (esim. Apua-nappi) • Käytetään ja mahdollistetaan moninaisia osallisuuskanavia • Mahdollistetaan harrastaminen kaikille • Huomioidaan kielelliset ja kulttuuriset tekijät • Mahdollistetaan monipuoliset kulttuuripalvelut lapsille ja nuorille • Mahdollistetaan taiteen perusopetukseen osallistuminen taloudellisesta tai sosiaalisesta asemasta riippumatta (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisia ja sähköisiä palveluita on saatavilla (esim. Apua-nappi, chat) • Osallisuuskanavat (esim. kyselyt, some-kanavat) - monikielisiä palveluita tarjolla haasteellisessa asemassa oleville palvelut ovat saavutettavia • Harrastuneisuuden lisääntyminen (Harrastamisen Suomen-malli) • Kulttuuripalveluiden käyttäjämäärät ja lapsille ja nuorille suunnatut palvelut • Taiteen perusopetuksen oppilasmäärät ja opetustunnit 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela)</p> <p>Tekninen toimi ICT-palvelut</p>	

Päätavoite III: Lasten ja nuorten kanssa toimivien tahojen yhteistyö lisääntyy

	Alatavoite	Toimenpide	Mittari/Toteutuminen	Aikataulu	Toimija/Toteuttajat(t)	Seuranta, arviointi, ohjaus
--	------------	------------	----------------------	-----------	------------------------	-----------------------------

1.	Hallintorajat ylittävään yhteistyöhön, avoimuuteen ja tiedonkulkuun on sitouduttu	<ul style="list-style-type: none"> • Pidetään yllä aktiivisesti maakunnallisia LAPE-yhteistyöryhmiä • Pidetään yllä aktiivisesti moniammatillista/-alaista yhteistyötä kuntien kanssa hyvinvointialueella • Selkeytetään ja vakiinnutetaan tiedonkulun kanavia • Huomioidaan kulttuurihyvinvointi kuntien hyvinvointisuunnitelmissa ja/tai kulttuurikasvatussuunnitelmissa (EP-liitto) • Huomioidaan kulttuurihyvinvointi ennalta ehkäisevissä ja korjaavissa toimissa sote-palveluissa (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyöryhmien kokoonpanojen monipuolisuus (eri tahot edustettuina) • Kunnissa toimivat LAPE-ryhmät • Yhteistyön rajapinnat huomioivia työryhmiä on olemassa (Esim. sote + kunnat) • Tiedonkulun kanavat, tiedottamisen määrä • Työryhmien kokousten osallistujamäärät, keskitetyn tiedottamisen määrä ja kanavat (EP-soteuudistus) • Henkilökuntapalaute • Kulttuurikasvatuksen näkökulmien huomioiminen suunnitelmissa (ja kuinka huomioitu) • Kulttuuristen näkökulmien huomioiminen sote-palveluissa (ja kuinka huomioitu) 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela)</p> <p>Tekninen toimi ICT-palvelut</p> <p>Ohjaamo-toiminta</p>	
2.	Toimintamallit ja palvelut ovat kokonaisvaltaisia sekä lapsi-, nuori- ja perhelähtöisiä	<ul style="list-style-type: none"> • Käytetään perhekeskustointimallia alueen perhekeskuksissa • Huomioidaan perheet palveluissa kokonaisvaltaisesti • Jalkautetaan monialaiset palvelut lasten, nuorten ja perheiden saataville • Mahdollistetaan monialaisten palveluiden saatavuus lapsille ja nuorille oppilaitoksessa • Luodaan ja käytetään yhteisestä Huoli-polkua 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuksilla toimivat johtoryhmät • Perhekeskusmallin mukaan toimivat perhekeskukset • Lasten, nuorten ja heidän läheistensä kokonaisvaltainen huomiointi toimintamalleissa ja palveluissa • Asiakaspalautteet • Oppilaitosten opiskeluhoitoon saatavuus tasapuolisesti ympäri maakuntaa • Sosiaali- ja terveystoimijoiden koulu- päiväkot-, oppilaitosvierailut 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela, lapset ja nuoret)</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan Suomen suurimpaan Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelmaan (EP-liitto) • Huomioidaan lasten ja nuorten näkökulma kulttuuripalveluissa ja pyydetään palautetta lapsilta ja nuorilta (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Huoli-polku on otettu käyttöön - Lasten ja nuorten kirjastoaineistojen lainausmäärät • Palautteiden määrä ja sisältö 			
3.	Yhteistyön, toiminnan, palveluiden ja osaamisen kehittämisen on tarkoituksenmukaista ja tavoitteellista	<ul style="list-style-type: none"> • Organisoidaan ja seurataan yhteistyötä ja kehittämistä maakunnan tasolla • Mahdollistetaan yhteiset koulutuspäivät alueen ajankohtaisten teemojen mukaan • Juurrutetaan ja laajennetaan hyväksi todetut käytänteet ja toimintatavat koko alueen käyttöön • Huomioidaan TEA-viisari kulttuuripalveluiden tavoitteellisen kehittämisen välineenä (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteiset arviointikäytänteet on sovittu ja seurantaorganisaatio/vastuhenkilö on nimetty • Koulutukset on suunniteltu alueelle yhtenäisesti • Osallistujamäärät, tarpeiden esiintuominen • Yhteisten toimintatapojen jakaminen ja käyttö alueella • Asiakaspalautteet • TEA-viisarin hyödyntäminen tiedolla johtamisessa ja palveluiden kehittämisessä kunnissa 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela, lapset ja nuoret)</p>	